בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ"ק מו"ר
הָרַהַ"צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיט"א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרִסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרִסְלֶב, עִיר שׁוֹמְרֵי הַלָּשׁוֹן, עִיר הַשְּׁמָחָה!

גִּלָּיוֹן רט"ז ו פָּרָשַׁת דְּבָרִים – חֲזוֹן תשפ"ה

נְשׁוּאִין

שֶׁמָּא יְקַדְּמֻנוּ!

* * *

מו"ר שְׁלִיט"א אָמַר, שֶׁיִּשְׁנָהּ טָעוּת גְּדוֹלָה אֵצֶל הָרְבֵּה בְּנֵי־אָדָם הַמְעַכְּבִים נִשּׂוּאֵי יַלְדֵיהֶם בִּטְעָנוֹת שֶׁל "יֵשׁ עוֹד זְמַן"... וּ"בִשְׁבִיל מָה צְרִיכִים לְהִזְדָּרֵז?"... וּשְׁאָר תֵּרוּצִים וַאֲמִתְלָאוֹת שׁוֹנוֹת, בְּשָׁעָה שֶׁהֵם מוֹנְעִים בָּזֶה כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה טוֹב מִיַּלְדֵיהֶם, וַהֲלֹא חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים בְּפֵרוּשׁ (אָבוֹת ה, כא): **'בֶּן שְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה לְחֻפָּה'**; וְלָמָּה לְהִתְחַכֵּם יוֹתֵר מִדִּבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים? וְגַם הֲלֹא אִיתָא בַּגְּמָרָא (קִדּוּשִׁין כט:), שֶׁאִם מִתְחַתְּנִים יוֹתֵר מֻקְדָּם - יוֹתֵר טוֹב, וּמַדּוּעַ לְמְנֹעַ אֶת הַטּוֹב הַזֶּה מֵהַיְלָדִים בְּכָל־מִינֵי תֵּרוּצִים שׁוֹנִים?!...

וְאָמַר מו"ר שְׁלִיט"א, שֶׁאֵצֶל רַבֵּנוּ זַ"ל הָיְתָה קְפִידָה עֲצוּמָה שֶׁיִּתְחַתְּנוּ מֻקְדָּם, וּפַעַם בָּא אֶחָד לְרַבֵּנוּ זַ"ל וְאָמַר שֶׁהוּא רוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֵלָיו, וְעָנָה וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ זַ"ל: **"תָּבוֹא אֵלַי עִם טַלִּית"**, כְּאוֹמֵר שֶׁיָּבוֹא רַק אַחַר שֶׁיִּתְחַתֵּן [כְּמִנְהָג הָאַשְׁכְּנַזִּים, שֶׁנּוֹהֲגִים לְהִתְעַטֵּף בְּטַלִּית רַק אַחַר הַנִּשּׂוּאִין], כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִתְחַתֵּן הוּא נִהְיֶה אָדָם הָשָׁלֵם, וְזוֹכֶה לְהִנָּצֵל מֵעֲוֹנוֹת וְחַטָּאִים, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנָחוֹת קי.): **'לוֹמֵד תּוֹרָה בְּטָהֳרָה, נוֹשֵׂא אִשָּׁה וְאַחַר־כָּךְ לוֹמֵד תּוֹרָה'**.

וּפַעַם דִּבֵּר מו"ר שְׁלִיט"א מִגֹּדֶל חֲשִׁיבוּת הַהִזְדָּרְזוּת לְשָׂא אִשָּׁה, שֶׁהִנֵּה אֲנַחְנוּ מוֹצְאִים בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי תַּעֲנִית כה:), שֶׁאֲפִלּוּ בְּתִשְׁעָה בְּאָב מֻתָּר לְאָרֵס אִשָּׁה, וְלֹא וְלִדְחוֹת זֹאת, מִן הַטַּעַם "שֶׁמָּא יְקַדְּמֻנוּ אַחֵר", וְכָךְ נִפְסַק בְּשֻׁלְחָן־עָרוּךְ (אֹרַח־חַיִּים, סִימָן תקנא, סָעִיף ב): **'וַאֲפִלּוּ בְּט' בְּאָב עַצְמוֹ מֻתָּר לֵיאָרֵס, שֶׁלֹּא יְקַדְּמֻנוּ אַחֵר'**.

וְלִכְאוֹרָה שְׁאֵלָה פְּשׁוּטָה נִשְׁאֶלֶת: אִם יְהֵא הַדָּבָר אָסוּר, מַדּוּעַ חוֹשְׁשִׁין "שֶׁמָּא יְקַדְּמֻנוּ אַחֵר"? הֲלֹא גַּם לְאוֹתוֹ אַחֵר אָסוּר לְהִתְאָרֵס, וְאִם־כֵּן, מַדּוּעַ הַדָּבָר מֻתָּר?

וְגַם לְפִי גִּרְסַת הַבַּבְלִי (מוֹעֵד־קָטָן יח:): שֶׁמָּא יְקַדְּמֻנוּ אַחֵר **"בְּרַחֲמִים"**, הַיְנוּ בִּתְפִלָּה, לְכְאוֹרָה לֹא מוּבָן: אֵיךְ שַׁיָּךְ שֶׁמִּשֶּׁהוּ אַחֵר יִקַּח לוֹ אֶת הַשִּׁדּוּךְ שֶׁלּוֹ הַמּוּכָן לוֹ עוֹד אַרְבָּעִים יוֹם קֹדֶם יְצִירָתוֹ, וּמַה מּוֹעִילָה תְּפִלָּה לָזֶה?...

וּבֵאֵר מו"ר שְׁלִיט"א, שֶׁהָעִנְיָן שֶׁל "אַחֵר" סוֹבֵב עַל הַסָּמֶ"ךְ־מֵ"ם, וְכַמּוּבָא הַרְבֵּה בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהַסִּטְרָא־אָחֳרָא נִקְרָא 'אֶל אַחֵר', וְזֶהוּ "שֶׁמָּא יְקַדְּמֻנוּ **אַחֵר**", הַיְנוּ שֶׁעָלָיו לְאָרֵס אִשָּׁה אֲפִלּוּ בִּתְשִׁעָה בְּאָב פֶּן יְקַדְּמֻנוּ "אַחֵר" הַטָּמֵא וִיבַלְבֵּל אֶת מֹחוֹ לוֹמַר: "יֵשׁ לְךָ זְמַן, לָמָּה אַתָּה מְמַהֵר כָּל־כָּךְ?"... וּבָזֶה טוֹמֵן רֶשֶׁת לְרַגְלוֹ לְתָפְסוֹ בִּמְצוּדָתוֹ, וְלִמְנֹעַ אוֹתוֹ מִלְּהִתְחַתֵּן.

וְהוֹסִיף מו"ר שְׁלִיט"א וְאָמַר, שֶׁגַּם לְגִרְסַת הַבַּבְלִי: שֶׁמָּא יְקַדְּמֻנוּ אַחֵר **"בְּרַחֲמִים"**, יֵשׁ לוֹמַר, כִּי

הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם הוּא עַרְמוּמִי מְאֹד, וְיָבוֹא עִם כָּל־מִינֵי הֲסָתוֹת שֶׁל ״רַחֲמִים״ - ׳תְּרַחֵם עַל עַצְמְךָ, הֲרֵי אַתָּה עֲדַיִן לֹא מוּכָן... אֵין לְךָ מַסְפִּיק כֶּסֶף... אַתָּה צָרִיךְ לְסַדֵּר כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה דְּבָרִים עַד שֶׁתּוּכַל לְהִתְחַתֵּן׳... נִמְצָא שֶׁהוּא בָּא בִּטְעָנוֹת שֶׁל ״רַחֲמִים״, וּבָאֱמֶת הֵן כֻּלָּן אַכְזָרִיּוּת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי יב, י) ״וְרַחֲמֵי רְשָׁעִים אַכְזָרִי״; וְעַל־כֵּן אֵין עֵצָה אַחֶרֶת נֶגְדּוֹ אֶלָּא רַק לְהִזְדָּרֵז מְאֹד וּלְאַרֵס אֶפְלוּ בְּתִשְׁעָה בְּאָב.

וְסִיֵּם מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א וְאָמַר גַּבֵּי מַה שֶּׁמְּזַכֵּר שָׁם בַּיְרוּשַׁלְמִי הַלָּשׁוֹן ״שֶׁמָּא יְקַדְּמֶנּוּ אַחֵר ׳בִּתְפִלָּה׳״, וְלִכְאוֹרָה לְפִי כָּל הָאָמוּר קָשֶׁה, אֵיךְ אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ ״תְּפִלָּה״ עַל הַסִּטְרָא־אָחֳרָא? אֲבָל מִבֹּאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רט), שֶׁיֵּשׁ תְּפִלּוֹת רָעוֹת שֶׁצְּרִיכִין לְהִשָּׁמֵר מֵהֶן, וְלִפְעָמִים הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם מִתְלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ תְּפִלַּת הָאָדָם וּמִתְפַּלֵּל בְּתוֹכוֹ (עַיֵּן שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן קד), וְאֵלּוּ הֵן הַתְּפִלּוֹת שֶׁל הַסִּטְרָא־אָחֳרָא הָרוֹצִים לְמוֹנְעוֹ מִלְּהִתְחַתֵּן עִם בַּת־זוּגוֹ, וְעַל־כֵּן עָלָיו לְהִזְדָּרֵז מְאֹד לְהִתְחַתֵּן מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְקַדְּמֶנּוּ ״אַחֵר״ עִם הָרַחֲמִים וְהַתְּפִלּוֹת שֶׁלּוֹ, וְיִזְכֶּה לְהִתְחַתֵּן בִּקְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה, וְלִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, אָמֵן!

בִּנְיַן יְרוּשָׁלַיִם

פַּעַם שָׁאַל אֶחָד אֶת מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א: מַדּוּעַ מְבַקְּשִׁים תָּמִיד עַל ״**בִּנְיַן יְרוּשָׁלַיִם**״ (כְּמוֹ בְּבִרְכַּת ״בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם״ שֶׁבִּתְפִלַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, וְכֵן בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן – ״וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ״, וְעוֹד), וְלֹא עַל ״**בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ**״? וְעָנָה וְאָמַר לוֹ: **אִם הָיִיתָ לוֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה הָרִאשׁוֹנָה בִּלְקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק ב׳ הָיִיתָ רוֹאֶה אֵיךְ שֶׁרַבֵּנוּ מַסְבִּיר שָׁם שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בִּבְנִין יְרוּשָׁלַיִם׳, שֶׁהוּא יִרְאָה שָׁלֵם׳, וְעַל יְדֵי זֶה נִצּוֹלִים מִכָּל הָעֲבֵרוֹת הַכִּי חֲמוּרוֹת – כַּמּוּבָאר שָׁם בָּאֲרִיכוּת, וּבָזֶה תָּלוּי כָּל בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל כֵּן מְבַקְּשִׁים תָּמִיד עַל ״בִּנְיַן יְרוּשָׁלַיִם״, כִּי כָּל בִּנְיַן ״בֵּית הַמִּקְדָּשׁ״ תָּלוּי בִּבְנִין ״יְרוּשָׁלַיִם״ הַיְקָא, יִרְאוּ עֵינֵינוּ בִּבְנְיָנוֹ, בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ, אָמֵן!**

***

הַנְהָגוֹת וַחֲלִיכוֹת קֹדֶשׁ בְּצֵל מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א – תִּשְׁעָה בְּאָב

תפילת שחרית

א. ל״א ברכת כהנים בתפילת שחרית, ואף החזן לא אומר ׳אלקינו׳, אלא ממשיך ״שים שלום״. אחר קריאת התורה וההפטרה מחזירין הס״ת, וקורין איכה וקינות. אח״כ אשרי, ובא לציון - ואחר ״נאום ה׳״, ממשיכין ״ואתה קדוש״. אח״כ קדיש ללא ׳תתקבל׳. כשנכנס לביתו מורה להחזיר פרוכת הארון־קודש [השעה היתה אחר שתים־עשרה].

תפילת מנחה

ב. אחר השעה שלוש מתפלל מנחה עם טלית ותפילין, וקודם מנחה אומר פרשיות קדש, והיה כי יביאך, ואח״כ קריאת־שמע. אח״כ קרבנות דמנחה, וקריאת התורה עם ההפטרה. קודם שמונה־עשרה מכריזין ״עננו, נחם״. אחר חזרת השליח־ציבור וקדיש, חולץ תפילין דרש״י ומניח תפילין דר״ת, ולאחמ״כ מתחיל ״שיר המעלות לדוד״ ושיר של יום, אח״כ ק״י, אין כאלקינו וכו׳, קדיש דרבנן ו׳עלינו׳. לאחמ״כ לומד חוק לימודיו של סדר היום.

קידוש לבנה

ג. מקדשין הלבנה במוצאי הצום אחר שטועמים דבר-מה ונועלים הנעליים לכבודה של מצוה, וכתב מו״ר שליט״א (קונטרס ׳**חודש אב מנחם ומאיר**׳, אות ט״ז), שאז מתפללין אל השי״ת שבקרוב יתגלה משיח בן דוד, כי קידוש לבנה מרמז על התגלות מלכות בית דוד ומלך המשיח, וכמו שמזכירים שם: ״**דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּם**״, וכן (הושע ג, ה): ״**וּבִקְּשׁוּ אֶת ה׳ אֱלֹהֵיהֶם וְאֶת דָּוִיד מַלְכָּם**״; במהרה בימינו, אמן ואמן!